

Voorzitter en alle aanwezigen of toehoorders. Voordat ik ons inhoudelijke betoog houd, wil ik namens onze fractie de ambtelijke ondersteuning en de wethouder complimenten maken voor het feit dat onder enorme druk een begroting is opgesteld. Het werk dat dit jaar op het hele gebied van financiën moest worden verzet, ging eigenlijk alle perken te buiten. Dus complimenten! Wat ons betreft mag er voor de medewerkers zelfs iets extra's worden gedaan in december met de Sint of de Kerst.

Dan naar de inhoud. Ondanks het voorgaande legt u ons een begroting voor, waar wij niet gelukkig van worden. Iedereen hier weet dat wat u nu voorlegt in de praktijk al niet meer klopt. We schieten al heel snel in de min door allerlei verplichtingen. Dat maakt de septembercirculaire niet goed. Niet voor niets hebben wij samen met VL en de VVD op 20 juni dit jaar een amendement ingediend om inzichtelijke te maken welke realistische bezuinigingsmogelijkheden er zijn en wat de consequenties zijn als we die doorvoeren. En dit amendement is met uitzondering van de PvdA door de hele raad gesteund. Wij zijn van mening dat het college dit raadsbesluit naast zich neerlegt. En dat is vreemd, want op pagina 7 van de begroting zegt het college zelf dat het op dit moment niet realistisch is om zonder ingrijpende bezuinigingen een meerjarig sluitende begroting te presenteren.

Het college komt in bijlage 2 van de begroting wel terug op het amendement. U noemt allerlei zoekrichtingen en mogelijkheden om geld anders in te zetten of zelfs om lasten van de inwoners en bedrijven te verhogen, maar nergens staat het gevraagde concrete overzicht van bezuinigingsmogelijkheden.

Tijdens de oordeelsvormende vergadering op 17 oktober geeft de portefeuillehouder aan dat wij ook zelf in allerlei posten kunnen strepen of schuiven, maar zoals wij toen al aangaven, hebben wij er geen zicht op wat dit achter de schermen veroorzaakt. Klakkeloos strepen door ons om geld te sprokkelen kan niet de bedoeling zijn. Maar we moeten wel iets. Om geld vrij te spelen zijn wij van mening dat je nu een paar dingen kunt doen.

1. Investeringsen aanhouden en doorschuiven. Dat zou kunnen in onze ogen maar daar doen we geen voorstel voor. Overigens gaat het niet met de projecten in relatie tot de nieuwe N69.
2. Een rem zetten op het invullen van de vacatures. Niet omdat wij denken dat die onnodig zijn, maar wel om ergens middelen te vinden om financiële ruimte te creëren voor de kosten die we gaan krijgen. De formatie neemt volgens de begroting toe met ruim 16 fte, waarvan 10,6 budgetneutraal. Het vervelende maar ook rare is dat daar al een deel van ingevuld is. De paar vacatures die overblijven, leveren niet op wat wij eigenlijk wilden. Wel zetten wij grote vaagtekens bij de gewenste functies van Wijknetwerkers. Voor ons lijken die overbodig. Daarom een amendement om die functiewens te schrappen. En dit mede vanwege een opmerking die staat op pagina 118 van de begroting onder het kopje 'Groeï'. Citaat: er is gewerkt aan een arbeidsbenadering waarmee in 2025 gewerkt wordt met HET DOEL om te blijven groeien!(uitroepteken). Einde citaat. Sorry, maar groeien op zich is zeker niet ons doel. Het verplichte werk doen wel, maar dan zo slim mogelijk. Aanvullend merken wij op dat we niet willen dat die bezuiniging door tijdelijke inhuur wordt ingevuld. Dan zijn we net zo ver van huis.
3. We kunnen een half miljoen van de algemene reserve naar de bandbreedte verschuiven zo nodig om zelfs structurele tekorten te dekken. Dat mag op basis van de notitie van de provincie ook voor maximaal 10% van de Algemene Reserve. Voor ons is dit een goede optie, waarvoor we ook een amendement indienen. Natuurlijk hebben wij liever structurele bezuinigingen, maar daar komt het college niet mee en wij willen niet zomaar strepen.

Dan willen we nog enkele andere onderwerpen belichten waar we ook dekking voor hebben.

- In bijlage 1 wordt bij de beleidswensen de aanleg van een natuurspeeltuin genoemd met als kostenpost € 3.000,- vanaf 2026. Ook wordt een bedrag van € 2.000,- genoemd voor een subsidieverhoging voor Breek de Week. Wij dienen voor deze twee posten een motie in omdat ze van ons door moeten gaan. Dekking kan worden gevonden in de post Kleine wensen uit de wijk. Wensen uit de wijk zijn van groot belang als ze een breed karakter hebben en goed zijn voor de sociale cohesie. Als raad moeten we dit ook

uitstralen, want al te vaak hebben initiatiefnemers maar ook ambtenaren te maken met te scherpe weerstand en soms zelfs bedreigingen.

- Wij willen net als aan het begin van dit jaar weer ruimte zoeken voor meer biodiversiteit, weide- en struweelvogels. Daarom een motie om het college ruimte te geven om enkele gronden uit de geliberaliseerde pacht te onttrekken. De kosten zijn nihil terwijl de natuurwinst daarentegen heel groot is.
- Ook een motie met als doel om steun te geven aan wethouder Pijnenburg in zijn zoektocht of een broodnodige verruiming met een veldschuur bij kinderboerderij De Kleine Meer tot de mogelijkheden behoort. De overwegingen zijn wat ons betreft duidelijk. Hier moet wat gebeuren.

Dan toch maar weer onze afvalinzameling. Op pagina 39 schrijft het college: *We zetten ons in om de hoeveelheid restafval in Valkenswaard omlaag te brengen.* Klinkt leuk is het niet? In de praktijk is dit allemaal niet echt zichtbaar. Wie kent nog de pilot 'Bioafval in de hoogbouw'. Vanaf juni 2023 wordt dit uitgevoerd en ruim 15 maanden verder komen we niet verder dan drie deels gevulde klike's per week. Recentelijk heb ik hier vragen over gesteld. De voortgang van het project blijft volgens de antwoorden steken op het ontbreken van de juiste plastic zakken. Op 15 oktober ontvingen we het uitvoeringsplan inzake het nieuwe beleid. Wat staat daar (wederom citaat): *De proeven voor het ophalen van etensresten bij hoogbouw zijn gestart, maar de zakken bleken niet stevig genoeg en gingen kapot. Daarom testen we nu dikkere en stevigere zakken om te onderzoeken of die heel blijven tijdens het inzamel- en sorteerproces. Als deze proeven succesvol zijn, zullen we dit zo snel mogelijk implementeren. Mocht dit niet lukken, dan zullen we een alternatieve oplossing moeten vinden.* Einde citaat.

Maar portefeuillehouder, we testen geen dikkere en stevigere zakken. We gebruiken al een half jaar zakken, die het einde van het selectieproces niet halen. En in de tussentijd voldoen we vanaf 1 januari dit jaar niet aan de wetgeving. Waar we inwoners en of bedrijven bij overtredingen op de vingers tikken, voldoen we zelf maar niet. En juist door bioafval separaat in te zamelen reduceren we het restafval met tientallen procenten. En dat is toch wat het college en de raad wil bereiken als we deze begroting aannemen. Daarom een motie van ons om het college aan te sporen om met een concreet voorstel te komen.

Wij hebben een brandbrief ontvangen van SV Valkenswaard voor een tweede kunstgrasveld. Argumenten daarin zijn maar zeer beperkt. Eerder hebben wij aangehaald dat je als vereniging niet ongebreideld kunt blijven groeien als je de ruimte of voorzieningen niet hebt. Ook andere clubs werken met een wachtlijst. Kijk naar de tennisvereniging die al meer leden heeft dan SV Valkenswaard. Zij werken ook met een enorme wachtlijst.

Dan wordt de verlichting van de velden 5 en 6 weer aangehaald, maar daar is al geld voor vrijgemaakt. Het blijft overigens zeer onzeker of die verlichting er wel komt. Maar zolang het college daar niets over zegt, wachten we dat maar af. Er zijn volgens de brief fusiegesprekken gevoerd met De Valk en de gemeente. Maar het idee over de fusie leeft bij SV Valkenswaard kennelijk heel anders of wordt heel anders ingezet dan bij de Valk. Als die fusie nou concrete vormen krijgt, dan willen we graag anders kijken, maar nu niet.

Voorts hebben de verenigingen samen met de gemeente en een adviesbureau onderzoek gedaan naar vervanging van de toplagen van de kunstgrasvelden. Daarvoor is in de meerjarenbegroting 1,5 miljoen gereserveerd. Een kunstgrasveld erbij kost ook meer dan 700K euro. SV Valkenswaard moet weten dat niet alles kan of in elk geval nu niet.

Dan als laatste onderdeel van ons betoog de leges. Vorig jaar wilden we die al aangepast hebben. En ook nu weer blijkt dat we daar veel geld laten liggen. Kijk bijvoorbeeld naar de posten Aanlegactiviteiten en Overige activiteiten waar minder dan 19% van de kosten zijn gedekt. Zie daarvoor de tabellen op de pagina's 90 en 91. Wederom dienen wij dus een motie in om die onderdelen uit de legesverordening te verhogen, waar we de vrijheid hebben om ze aan te passen en die nu minder dan 50% van de kosten dekken. Net als vorig jaar is ons argument dat inwoners niet moeten meebetalen omdat een individu of een bedrijf iets wil hebben. En wat ons betreft wacht het college met verhogen van de leges niet tot de begrotingsbehandeling 2026-2029. Nee, leg een gewijzigde legesverordening maar zo snel mogelijk voor aan de raad.

Dank u wel